

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 100.

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, APRIL 28th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

N. Y. Central železnica bo naredila važne spremembe pri svojem poslovanju

Dočim se je Erie železnica odločila že pred dalj časa, da bo koncentrirala svoje urade v Clevelandu, in bo prišlo 1,250 uslužbencev Erie železnice v Cleveland meseca julija, je začela sedaj tudi N. Y. Central železnica osredotočiti svoje urade. V knjigovodskem oddelku N. Y. Central železnice se nahaja danes nekako 1,000 oseb. Izmed teh jih je v Detroitu 700, v Clevelandu pa 300. Predsednik železnice je odredil, da se morata oba urada združiti, toda sedaj ne vedo, ali bi se knjigovodski urad prestavil v Detroit ali bi bil zbran v Clevelandu. Vodstvo železnice je dalo uslužbencem samim na glasovanje, da se odločijo tozadevno. Ako se uslužbenci odločijo za Cleveland, tedaj bo premeščeno 700 uslužbencev iz Detroita sem, ako pa pade odločitev za Detroit, in ako pade odločitev za Cleveland, tedaj se bo preselilo sem tudi 5050 uslužbencev Big Four železnice, ki se nahajajo doslej v Cincinnatiju. Za Detroit govori dejstvo, ker ima tam N. Y. Central železnica svoje lastne uradne prostore, veliko poslopje, kjer lahko deluje do 2,000 uslužbencev, dočim govori za Cleveland dejstvo, da se nahaja Cleveland ob glavni železniški progi železnice, a Detroit pa le ob stranski progi.

Rusija ima mnogo preveč petroleja v zemlji

Moskva, 27. aprila. Rusija ima preveč petroleja v zemlji. Zadnje mesece ga dobivajo hitreje iz zemlje kot pa morejo graditi skladišča in shrambe, kamor bi spravili petrolej. Samo meseca marca so dobili iz zemlje 1,180,000 metričnih ton petroleja.

Bratomor

Charles Augustin je preteklo soboto priznal na Common Pleas sodniji v Clevelandu, da je 3. aprila ubil svojega brata Josepha. Proti bratu je pričala sestra Johanna in dva brata, Fred in Anton. Družina Augustin stane na 4701 W. 134th St. Prepir v družini je povzročil uboj. Charles je bil vržen iz hiše, nakar se je vrnil in začel streljati. Sodnik Ruhl, pred katerim se je vršila tozadevna obravnava, je stvar izročil probatnemu oddelku sodnije in bo izrekel obsodbo 5. maja.

Iz bele Ljubljane

Odbor za svečanostno prireditve v Euclidu, ali kot pravijo "bela Ljubljana," nas prosi, da obvestimo rojake, da se vrši v četrtek, 30. aprila, v prostorih Jugoslov. društvenega doma jako važna seja za vse zastopnike in zastopnice in za vse one, ki se zanimajo za prireditve, ki se vrši 30. in 31. maja. Začetek ob osmi uri zvečer.

"Materinski dan"

Cenjene rojake in rojakinje se opozarja na "Materinsko proslavo," ki jo priredi društvo "Orel v S. N. Domu, 10. maja. Vstopnice k tej zanimivi prireditvi si lahko nabavite pri Mrs. Kushlan v slaščičarni v Narodnem Domu ali od članov in članic društva. Kdor kupi vstopnico od člana ali članice Orla, isto lahko zamenja pri Mrs. Kushlan ali pa na dan prireditve pri blagajni, dne 10. maja.

Predsednik Hoover ima upanje, da bo prihodnje leto zopet izvoljen

Washington, 27. aprila. Med republikanskimi voditelji v Zedinjenih državah prevladuje mnenje, da mora dobiti Herbert Hoover ponovno nominacijo za predsednika. Tajno glasovanje med bivšimi delegati predsedniške konvencije republikanske stranke in njih namestniki je prineslo na dan dejstvo, da so vodilni republikanski krogi skoro enoglasno za Hooverja. Navadno se vselej pripeti, da je predsednik, ki je prvič izvoljen, nominiran za drugi termin. Tekom zadnjih 60 let samo trije predsedniki niso bili ponovno imenovani, in to so: Johnson, Hayes in Arthur. Izmed 513 delegatov zadnje republikanske konvencije se jih je 484 izjavilo, da bi glasovali za Hooverja, in 29 jih je bilo nasprotnih. Videti je, da so zadovoljni s Hooverjem, ker v teh časih ne morejo dobiti drugega kandidata. Prepričani so, da če bi Hooverja zavrgli, da s tem pripoznavajo, da je bil Hoover slab predsednik. Poleg tega pa v republikanskih krogih danes ni nobenega kandidata, ki bi bil tako dobro poznan kot Hoover. Imenujejo se sicer Moorow, Coolidge, Lowden, Dawes, Borah, Theodore Roosevelt Jr., Watson, Brown, Hurley, toda nihče izmed njih nima dovolj pristašev. Brez dvoma je, da bo republikanska stranka postavila Hooverja za predsedniškega kandidata in z njim skušala zmagati ali pasti.

Policija v spopadu s komunisti v New Yorku

New York, 27. aprila. Kakih 200 komunistov se je zbralo v tem mestu na Lennox Square, kjer so protestirali, ker so v Alabami obsodili v smrt 6 zamorskih fantov, v starosti od 16 do 18 let. Ker so komunisti postali precej glasni je prišla policija, ki je silovito napadla zborovalce ter jih začela tepsti s količiki. Boj je bil tako silen, da je trajalo eno uro, predno se je cesta sčistila. Osemnajst oseb je bilo aretiranih.

Nekaj od farmarjev

Naš poročevalec je obiskal zadnje čase več slovenskih farmarjev v Madisonu in Genevi, Ohio. Kljub slabemu vremenu je bilo na obisku pri prijaznih naših farmarskih družinah precej Slovencev iz Clevelanda. Farme, ki leže ob River Road, so doobile elektriko. Pri Keržicu je naš reporter poslušal lep hrvatski radio program iz Clevelanda. Farmler Keržić ima tudi imenitno biljardno mizo, katero so mu postavili domači fantje. Vredno je pol dolarja za vsakogar, kdor si jo ogleda. Trte po farmah naših ljudi so že vse lepo obrezane in povezane. Mrs. Beretić na Dock Rd. je precej dobro okrevala in zopet lahko spolnuje svoja gospodinjstva opravila. K farmlerjem v Madisonu in Genevi prav radi zahajajo naši rojaki iz Clevelanda.

Čiščenje

Ta teden je posvečen čiščenju. Očistiti je treba hiše, vrtove, dvorišča, dohode, sploh vse, kar spada k vaši hiši. Snaga je pol življenja. Bolj zdravi in zadovoljni boste, ako prebivate v čisti hiši. Naj opominimo tudi, da hodijo te dni boy scouti po hišah in nabirajo časopisni in drugi papir. Dajte jim, kar vam dela napotje.

Ne samo v Nicaragui, tudi doma je dosti banditov

Cleveland dobi v kratkem zrakoplovno policijo štirinajstih moč

Drugo mesto v Zedinjenih državah, ki upelje zrakoplovno policijo, je Cleveland. Izven Clevelanda ima samo mesto New York enako policijo. Direktor javne varnosti, Barry, se je izjavil, da je zrakoplovna policija postala prava potreba. Cleveland je eno največjih zrakoplovnih pristanov v Zedinjenih državah. 14 jakob znanih zrakoplovec postane v kratkem del policijskega oddelka. V začetku bodo služili brezplačno, pozneje pa bodo na redni plačilni listi, kar mora najprvo mestna zbornica odobriti. Prva dolžnost "zrakoplovne policije" bo spremljati razne dostojanstvenike, ki prihajajo v mesto, potem pa skrbeti, da se spopne vse tozadevne države postavlo glede zrakoplovstva. Prvi poveljnik zrakoplovne policije bo seveda sedanji policijski načelnik Matowitz. Zrakoplovna policija bo poleg tega imela dva kapitana, enega poročnika in enajst pilotov. Tudi posebni zdravnik bo pridružen zrakoplovnemu oddelku. Policijski zrakoplovci bodo imeli enake uniforme kot jih imajo oni v New Yorku. Rabili bodo zrakoplovne policiste tudi v več slučajih preganjanja banditov. Le zrakoplovci, ki so bili že najmanj 2,000 ur v zraku ali več, bodo zaposleni.

Sokolska konvencija

Skoro 1,000 poljskih Sokolov pride v Cleveland 3. julija, ko se odpre sokolska konvencija Poljakov. Minulo je že 22 let, odkar se je vršila zadnja poljska sokolska konvencija v Clevelandu. Na Angleškem se vrši te dni splošno ljudsko štetje.

Španski kralj se ni zmenil za ljudski glas, pravi angleški državnik

London, 27. aprila. David Lloyd George, najbolj poznani angleški državnik, se je izjavil včeraj, da mu je bilo znano, da bo padel španski prestol. George pravi, da letošnje leto sploh ni zdravo za monarhije. Ako je padel Alfonso, ki je sedel na nekdanji najbolj mogočnem prestolu, se zna kaj enakega tudi drugim kraljem zgoditi. Od leta 1910 naprej so dežele, v katerih biva 755,000,000 ljudi opustile monarhije. Še 1. avgusta, 1912, se je nahajalo v Evropi 87 vladajočih monarhov, in to število se je do 25. aprila skrčilo na 14. Španski kralj bi lahko še ostal na prestolu, če bi poslušal ljudski glas. Toda imel je slabe svetovalce, bil je preveč oblasten, in enakih vladarjev danes ne trpijo nikjer. Španski kralj si je sam spisal svojo pogubo v letu 1923, ko je ustanovil diktaturo. Španska sicer ni najbolj napredna dežela na svetu, toda ljudje so tam precej civilizirani, da si ne pustijo kratiti gotovih državljanjskih pravic. V Angliji se kralj ne vtiča v državniške zadeve, zato pa v Angliji ni nobenega republikanskega gibanja. Ljudje imajo svoje pravice in so zadovoljni z monarhijo. Volitve v juniju mesecu bodo pokazale, da je španski narod danes globoko prežet z republikansko idejo.

Točen plačnik

John Kalman, 2779 E. 74th St. je bil aretiran, ker je operiral kotliček. Sodnik Hull ga je obsodil na \$400 globe. In John je segel v žep, plačal \$400.00, in s pozdravom sodniku odšel domov. * 1,000 mladih dreves so vsadili boy scouti preteklo nedeljo v Geneva, Ohio.

Industrijalci v Rochester, N. Y., so upeljali zavarovalnino proti brezdelju

Rochester, N. Y., 27. aprila. 12 velikih podjetij v tem mestu je upeljalo zavarovalnino zoper brezposelnost. Poznane kompanije kot Eastman-Kodak Co., Stromberg-Carlson Radio Co. so sklenile, da iz svojega lastnega sklada darujejo vsak mesec svoto, ki je enaka zaslužku delavcev za dva procenta njih plač. Delavci omenjenih kompanij ne bodo prispevali ničesar v sklad. V času brezposelnosti, ko kompanije nimajo naročil, bodo dobivali redno plačo, ne pa miloščino. Delavci, ki so zaposleni pri kompaniji pet let ali več, bodo dobivali tedensko \$22.50, in primeroma manj, ako so zaposleni manj kot pet let pri kompaniji. Nihče ne bo dobival manj kot \$15.00 na teden. Podpora se bo plačevala, kot se je sedaj sklenilo, skozi 13 tednov, in ko se fond poveča, bo mogoče tudi podpora podaljšana. Omenjene kompanije so prve v Ameriki, ki so upeljale enak skiad, in pričakovati je, da bodo sledile tudi druge večje kompanije. Slednje so izjavile, da nasprotujejo ideji, da bi država upeljala zavarovalnino proti brezposelnosti, in da je dolžnost industrijskih podjetij, da sama zavarujejo svoje uslužbence proti brezposelnosti. Ako jih država zavaruje, bi bili davki toliko večji.

Trgovski prostor

Tajništvo S. N. Doma na St. Clair Ave., ima za oddati lepe trgovske prostore v najem. Oglašite se v uradu, 6409 St. Clair Ave., kjer dobite natančna pojasnila. * \$135,000 vrednosti dragocenih slik so odnesli tatovi iz muzeja v Londonu.

Ameriška vlada ima letos toliko zgube, kot je potrošila pred vojno

Washington, 27. aprila. Ameriška vlada ima danes, potem ko se nahaja že enajst let pod republikanskim režimom, toliko stroškov, da znaša deficit letnega proračuna skoro toliko kot je pa veljala vsa uprava dežele v letih, ko so gospodarili demokrati. Od leta 1912 do 1918, ko so demokratje gospodarili v Washingtonu, je znašal letni proračun komaj nekaj nad \$800,000,000. Sedanja republikanska vlada pa naznanja, da bo znašal letošnji deficit nad \$800,000,000. Nameč, vlada v Washingtonu bo imela za \$800,000,000 več stroškov kot dohodkov. Skupni proračun za letošnje fiskalno leto, ki se neha z 30. junijem, znaša \$4,435,000,000, ali več kot sploh kdaj prej v zgodovini Amerike. Leta 1916, ko se je vršila svetovna vojna, in so bili demokrati v večini v kongresu, in je bil predsednik demokrat Wilson, so znašali skupni stroški zvezne vlade za celo leto \$735,056,202. V letu 1917, ko so Zedinjene države se podale v vojno, je znašal letni proračun \$2,068,042,000, toda danes, v mirnih časih, pa znaša letni proračun dvakrat toliko. Pozneje pa je vojna povzročila silovite stroške. V letu 1918 so znašali slednji \$13,791,907,000, v letu 1919 pa \$18,952,141,000. Nad \$14,000,000,000 od tega denarja je bilo posojenega zaveznikom, in denar se počasi plačuje nazaj. Prihodnji kongres bo prisiljen na ta ali oni način zvišati davke, ker vlada ne more delovati z deficitom.

Amerikanci niso slišali španskega predsednika

V ponedeljek popoldne bi imel govoriti po radiu novi predsednik španske republike, Alcega Zamorra. Vse je bilo pripravljeno za razpošiljanje govora po zraku, ko je bil Zamorra poklican v naglici iz Madrida v Barcelono, in je bil govor odpovedan.

Radio program

Mr. Nick Herak, oznanjevalec hrvatskega radio programa, nam naznanja, da bo v nedeljo 3. maja, med 3. in 4. uro, zadnji hrvatski radio program v tej sezoni. Nadaljevali ga pa bodo pozneje v jeseni. Program preteklo nedeljo je bil najboljši, kar smo jih še doslej slišali. Tam buraši so igrali izvrstno, poleg tega je pa bilo tudi petje jako lepo.

Hazardiranje

Šerif Sulzmann se je izjavil, da v vaseh So. Euclid, Mayfield Heights in Orange Township prevladuje hazardiranje, in sicer od strani premožnih ljudi. Župani omenjenih vasi, ki se nahajajo v okolici Clevelanda, so izjavili, da bodo sami očistili dotične prostore, ne da bi šerif imel pri tem kaj opraviti.

Zamenjana suknja

Nekdo je pomotoma odnesel žensko suknjo preteklo soboto večer v S. N. Domu in pustil drugo suknjo v Domu. Dotična oseba lahko dobi svojo suknjo nazaj, ako se zgleda na 9109 Kempton Ave.

Narodne noše

Mr. Bukovnik ima v zalogi lepe slike, ki so bile vzete zadnje sredo, ko je gostovala v S. N. Domu Mrs. Stella Marek-Cushling. Slikani so bili vsi, ki so bili navzoči v narodnih nošah. Slike so jako čedne.

Laški dijaki demonstrirajo napram belgijskim dijakom. Ostri spopadi

Rim, 28. aprila. Včeraj je bil v Milanu aretiran belgijski univerzitetni profesor Leopold Moulin, ker je baje koval načrte proti laški fašistični vladi. Kot v protest njegove aretacije so belgijski dijaki v Belgiji priredili velike demonstracije, katerim so danes laški dijaki v Rimu in po drugih mestih odgovorili s protidemonstracijami. Pred belgijskim poslaništvom in generalnim konzulatom je prišlo do silnega kričanja in tepeža. Demonstracije dijakov so bile tako hude, da je moralo nastopiti vojaštvo, in proti slednjemu so se dijaki razpršili. Da je prišlo do nemir in do demonstracij napram Belgiji, je laška vlada sama kriva. Minister za zunanje zadeve je izjavil, da je profesor Moulin prišel v Italijo z izrecnim namenom, da ustvari zaroto proti fašistovskemu režimu. Pri njem so baje dobili tozadevna pisma in načrte. Dobili so tudi natančne načrte, kako se pride v stanovanje Mussolinija. In ob istem času naznanja laška vlada, da je profesor Moulin priznal svojo krivdo, in da mu je baje žal, ker se je podal v zaroto. Toda v Belgiji pa mislijo nasprotno. Belgijski narod je mnenja, da je profesor Moulin postal žrtev laškega fašizma, ker se je izjavil tekom nekaterih svojih predavanj, da si mora narod sam zbirati svoje vlad, pa naj si bo slednja slaba ali dobra. Nadalje v Belgiji niso prepričani, da bo dobil Moulin pravično sodbo v Italiji, pač pa bo obsojen, kriv ali nekriv, kot so vsi drugi enaki politični aretiranci.

Plinove cene

Mestna zbornica je sinoči enoglasno sprejela resolucijo, s katero se pozivlje East Ohio plinov družba, da uredi cene naravnemu plinu tako, da bo kompanija dobivala povprečno 55 centov za 1,000 kubičnih čevljev plina. Sedaj dobiva 65 centov povprečno. Kompanija je v izvrstnem finančnem stanju in lahko zniža cene. Ako kompanija ne sprejme resolucije, potem mestna zbornica sprejela definitivne cene za plin s posebnostjo postavbo. Ako to kompanija ne bo ugajalo, tedaj gre lahko na zvezno sodnijo, kar pa kompanija najbrž ne bo naredila.

Otvoritev opere

Metropolitan operna družba iz New Yorka je sinoči otvorila operno sezono v Clevelandu. Prednašala se je krasna opera "La Traviata." Naslovno vlogo je pella briljantna pevka Rosa Ponselle. Nad 7,000 oseb je bilo navzočih pri prvi predstavi. Sedci se prodajajo po \$7.00, \$6.00, \$5.00, \$4.00 in \$3.00.

Hudič ne sme na radio

Philadelphia, 27. aprila. General Smedley Butler se je včeraj po radio zagovarjal radi nekatere napadov na njegovo osebo. Pri tem se je poslužil radia. Toda kot znano, ima general precej trpke besede in tako mu je tekom govora po radiu ušlo nekaj besed kot "hudič," "peklo." Generala so siloma primorali, da je prenehal govoriti.

* Kakih 200 brivcev je sklenilo znižati ceno striženja otroških las od 50 na 25 centov. Znižanje

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 100. Tue., April 28th, 1931.

UTRINKI

Čikaški župan Čermak je odredil, da se pregleda v bankah hranilne vloge nekaterih policijskih kapetanov in policistov, ki zaslužijo okoli \$4,000 na leto. In pregledovalci so ugotovili, da ima neki kapetan na banki nad \$300,000, vsled česar se je v javnosti vzdignilo mnogo prahu. I, za božjo voljo, menda vendar ne bo nihče pričakoval, da bo tako ogromno vsoto nosil pri sebi!

Novica v časopisju: Banditje so ukradli iz mestne blagajne v Detroitu \$31,000. — Kaj bo ta vsota, ki so jo ukradli banditje iz mestne blagajne, v primeri z vsoto, ki so jo ukradli iz blagajne že razni politiki!

Vilbur Glenn Voliva, znani prismojenec v Zion City, ki pa vendar ni toliko prismojen, da si ne bi znal ustvarjati milijonov na račun ljudske nevednosti in zatelebanosti, pravi, da bo živel še 45 let in da v tem času ne bo več stopil v bližino kopalne banje. Prav; to je njegova stvar, ampak najbrže ne bo tudi nihče več stopil v njegovo bližino, da se od njega ne okuži.

Predsednik Herbert Hoover je te dni izjavil, da bo upornika Sandina v Nicaragui kmalu zadela njegova usoda, in sicer iz rok 1,300 domačih nicaraguanskih vojakov. — Nerazumljivo je, kako bo moglo 1,300 domačih in slabše oboroženih vojakov zajeti Sandina, kar se ni posrečilo v treh letih in pol 7,500 ameriških mornariških vojakom.

"Znižajte plače, da se odpomore položaju!" je slišati od tu in tam nasvete. — Kako, vendar? Plače šestih milijonov ameriških delavcev so bile znižane za 100 odstotkov, pa pogledajte, kam smo prišli!

V Chicagu so aretirali nekega profesorja s Češkega, ki je prišel tja na obisk in ki je imel pri sebi revolver. — Pravilno! Nihče, ki pride od drugod v Chicagu, naj ne misli, da ima iste pravice kot domačin!

Čudno je, da moški tako uporno in vztrajno lovi žensko, dokler ga — slednja ne ujame.

Povprečni moški je podoben užgalici: kadar se užge, izgubi glavo.

Poroča se, da se je v nekaterih krajih Afrike razpasla spolna bolezen. Na spolni bolezni že dolgo trpi vest ameriškega ljudstva.

Neki zobozdravnik v Kansasu je opustil svoj poklic ter pričel vrtati za oljem. Naj le vrta, ampak če bo zadel na živec Matere Zemlje, to bo potres!

Obtožba proti Al Capone-u v Chicagi, ki je bil obtožen potepuštva, je bila umaknjena. Zdaj ga bodo obtožili drugega velikega prestopka: da je "parkal" svoj avtomobil na prepovedanih mestih.

Med vsemi mašinami, ki jih je iznašel človeški duh, povzroča največ zla politična mašina.

D O P I S I

Barberton, O. — Dne 11. aprila t. l. je tukajšnji pevski zbor "Javornik" priredil koncert v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti, pod vodstvom Mr. Andreja Bombacha. Mr. John Ujčić je otvoril program s pozdravom občinstvu, ter jedrnatno povedal vso zgodovino tega vrlega "Javornika," od dne ustanove pa do danes. John je žel za njegov stvarni govor obilo pohvalo od strani občinstva.

Mr. Frank Likovich je brezhibno oznanjal točke pesmi itd. Naj mi bo na tem mestu dovoljeno povedati, da je bil to eden najbogatejših in najzanimivejših koncertov do danes v Barbertonu. Peveci so dovršili točke brezhibno, enako tudi glasbene točke.

Ta fino izvežban pevski zbor "Javornik" je očaral občinstvo že v prvi pesmi "Srca." Sleher-nemu ljubitelju petja je od miline zarosilo oko.

"Javornik!" čast in priznanje ti gre za tvoje lepo petje! Lahko smo Barbertončanje ponosni na ta zbor. Želeli bi, da bi se v bo-

doče tvoj glas razlegal tudi po radiu.

Da je cela stvar lepo uspela, je dosti pripomoglo vabilo Mr. Johna Gaborja v listu Ameriške Domovina, ter vabilo Mr. John Ujčića v Glas Naroda. In kot so današnje delavske razmere pod ničlo, se ni pričakovalo tako velike udeležbe, kot je v resnici bila.

Napredna družina Mr. Anton Gradisher, ki je po poklicu zidar, stanujoč na Hopocan cesti, je zamenjal svoj dom za lepo urejeno farmo v bližini Wadswortha. Toni, želim ti mnogo uspeha na tvojem novem posestvu!

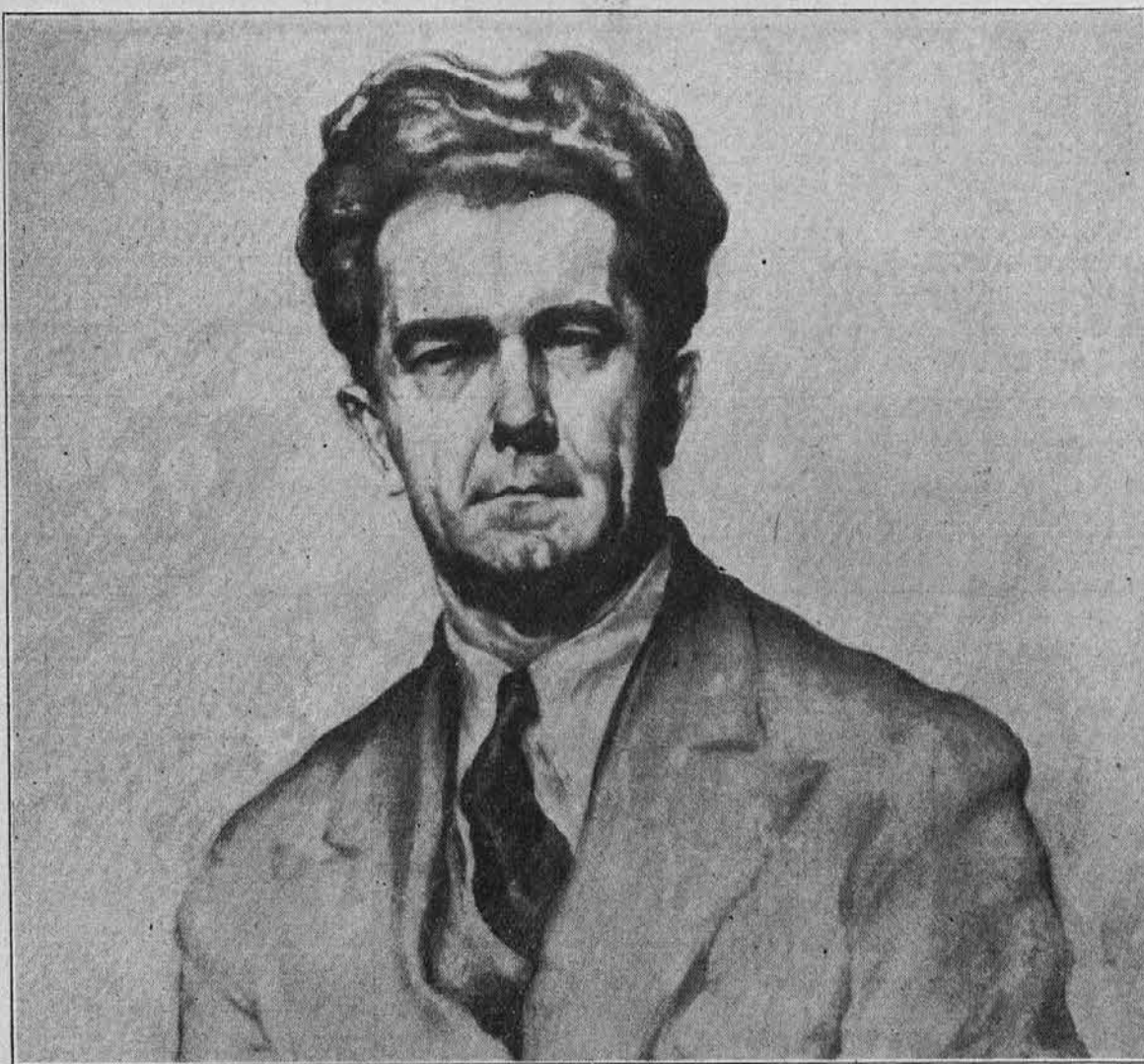
Josip Ujčić.

KONCERTI PERDANOVE

3. maja, Poslovilni koncert v Clevelandu, Slov. Nar. Dom.
9. maja, Zadnji koncert, Chicago, Illinois.

* Nevarno je zbolel bivši nemški kajzer Viljem.

Ivan Zorman: Pota ljubezni

Te dni je izšla knjiga z zbirko pesmi, ki jih je spesnil in izdal naš slovensko-ameriški poet, g. Ivan Zorman. Naslov zbirke, ki je izdana v elegantni, trdo vezani knjigi, je "Pota ljubezni."

Gospod Zorman je izdal že več svojih poezij, toda sedanjih ne dosežajo nobene prejšnje. Predvsem je treba zabeležiti razveseljivo dejstvo, da je naš ploviti gospod pesnik s silnim razmahom svojega pesniškega duha visoko dvignil svojo ustvarjajočo silo, ki si daje duška v zanosnem izlivu krasne, ko bron zveneče slovenske vezane besede. Očividno je, da je s to zbirko naš pesnik zapustil izhrojene steze in z moškim, odločnim korakom moža, ki ve, kdo je in kaj hoče, stopil na široko cesto ustvarja-joče samostojnosti, po kateri so že pred njim usmerili svoje korake knezi slovenske poezije in proze: Zupančič, Cankar, Gradnik, Gruden, Levstik, Pregelj, Pinčgar ter drugi kladivarji slovenskega besednega zaklada in blagoslovljeni oblikovalci duše slovenskega človeka. Med njimi in ob njih je posihmal mesto našega pesnika, zraslega iz peščenih tal ameriške Slovenije, katero zlato, vseoživljajoče sonce v tako pičli meri boža s svojimi blagodejnimi žarkii! In baš zato nam je pesnik dvakrat ljub, dvakrat mil in drag! Svojih inspiracij ni zajemal ob pogledu na domače snežnike in v vetru se priklanjajočega zlatega klasja zorečih domačih njiv. . . Njegove umetvore je rodila velika, vse obsegajoča bolna ljubezen do daljne domovine in skrb za našo bodočnost. Zato plaho vprašuje in odgovarja:

"Čez noč je vstal med nami mlad rod — vse bolj ponosno predse zre kot mi; podjeten, drzen zre v prihodnje dni, kot plaz s planine sam si dela pot."

O hčerkah tega rodu pa ima sin povedati očetu sledeče:

"Da bi ti videl zdaj slovenskega dekleta! Kot vrtnica ameriška žareča, in kot slovenski rožmarin dehteča: v obeh svetov lepoto je odeta."

Zatem pa pesnik razodene in utemeljuje očetu svojo veliko skrb, v kateri se tako krasno zrcali njegova velika ljubezen do rodu in domovine:

"Kako bo z nami? Živeli bomo še do poznih dni, če dom slovenski bomo vsi slavili, če bomo pesem, jezik svoj častili, vrline stare v nove vplivali moči."

Kakor že zgoraj omenjeno, je dal pesnik svoji zbirki naslov: "Pota ljubezni," in pesnitve pričajo, da jih je resnično porodila velika ljubezen, vznikla iz velike, rodoljubja prežete pesniške duše, čije odseve lebdi na vseh njegovih pesniških, v tej knjigi zbranih umetvorih.

Gospod pesnik je porazdelil svoje pesnitve v petero ciklusov, in sicer:

I. Razmišljujoče pesmi.
II. Pesmi o naravi.
III. Erotične pesmi.
IV. Vtisi iz domovine, in
V. Ameriška Slovenija.

Vsak ciklus je opremljen s krasno, simbolično risbo, delo slovečega slovenskega umetnika-slikarja, gospoda Božidar Jakca, ki je narisal, odnosno izrezljal z izrazitimi, smelimi potezami tudi markantno pesnikovo glavo, upodobljeno na prvi strani pesniške zbirke.

Torej, kaj naj rečem o pesnitvah? Po mojem mnenju in čuvstvanju je ta zbirka posvečena onim ameriškim Slovencem, ki nosijo res pravega Boga v svojem srcu: Boga ljubezni in miline, milosrdja in dobrote, ne okrutnega Sive, — maščevalca. Iz vse zbirke izžareva svojo blagodejno toploto predvsem velika, neomajna in iskrena ljubezen do domovine in do našega tukajšnjega rodu slovenskega imena. Med vsemi pesmimi so najlepše in največje miline polne one, katere je posvetil pesnik svojim vtisom iz domovine, in pesnitve, v katerih je pesnik ovekoval ameriško Slovenijo. Veličastno in genljivo, otroške ljubezni in vdanosti prežeto pa je "Pismo očetu," s katerim sin-poet kramlja in mu pripoveduje:

"Čez noč je vstal med nami mlad rod — vse bolj ponosno predse zre kot mi; podjeten, drzen zre v prihodnje dni, kot plaz s planine sam si dela pot."

O hčerkah tega rodu pa ima sin povedati očetu sledeče:

"Da bi ti videl zdaj slovenskega dekleta! Kot vrtnica ameriška žareča, in kot slovenski rožmarin dehteča: v obeh svetov lepoto je odeta."

Zatem pa pesnik razodene in utemeljuje očetu svojo veliko skrb, v kateri se tako krasno zrcali njegova velika ljubezen do rodu in domovine:

"To, oče, je vprašanje vseh vprašanj: Li znali bomo mladce pridobiti, tako jih znali nase prikleniti, da bodo rod ljubili, verovali vanj?"

Ko sin-poet izlije ljubljenu očetu svojo srčna čuvstva v tej Viscki pesmi sinovske ljubezni in vdanosti, zaključil Pismo s sledečimi, miline in ljubezni polnimi verzii:

"Ne vem, če bral boš, oče, kar Ti piše sin. A hotel spet sem s tabo pokramljati, sem hotel čuvstvom svojim duška dati, v uteho sebi, Tebi v blag spomin."

V globoko pobožni in veličastni "Velikonočni molitvi" se obrača pesnik na vstalega Krista, življenja večnega glasnika, s prošnjo za svoj slovenski rod, a na "Sveti večer" se v pobožnih mislih in goreči molitvi klanja božjemu Detetu, ki naj čuva nad

slovensko mladino:

"Srce poeta moli v sveti noči: Daj, božji Sin, še dolgo nam živeti — mladina naša krepko naj zajejmlje iz naših dedov močnega srca, da v nas ostal bo ogenj njih duha, da v nas ostal bo sok slovenske zemlje!"

In tako gre list za listom: stran za stranjo nam odkriva nove dragulje, svojevrstne in posebne, kakor so pač svojevrstni in posebni različnih vrst biseri dovršeno izdelane krone. Vsi pa so izbrušeni in trdi, brez krhkih snovi in primesi! Omenim naj samo to, da je zbirka teh pesnitev najlepša in najveličastnejša, kar jih je naš pesnik dozdaj še ustvaril; očividno je, da je njegov pesniški razmah šele razpel svoja krila in da polet njegovega duha še dolgo ne bo omagal. V pesmi, ki jo je posvetil slovenskemu pionirju, sicer pesnik toži, češ:

"V samotnem grobu zdaj ležiš, nad tabo čuva nizek križ. Kdo spomnil se te bo gorko, ko tudi mene več ne bo?"

... in tej tožbi se pridružujemo tudi mi: kdo se bo spomnil njega in nas, ko tudi Tebe več ne bo? ... Ta misel, edino ta, greni srce ob čitanju Tvojih poezij. . . Toda upajmo, da je še daleč, daleč dan, ko preneha utripati Tvoja pesniška žila. Od moža-štridesetletnika, čilega in zdravega na duhu in telesu, od pesnika, ki je v teh mladih letih tako odločno in možato usmeril svoj korak na pot samostojne individualnosti ter se z enim mahom otresel vseh tujih vplivov, pričakuje ameriška Slovenija še mnogo, mnogo. . .

Zbirka "Pota ljubezni" je — smelo, pa upravičeno rečeno! — največji spomenik in mejnik slovenske - ameriškega slovstva, knjiga, ki je v ponos naši novi in stari domovini. — Kakor njena vsebina, tako je krasna tudi zunanja oprema te knjige, tiskane na finem papirju, v lepem, gladko čitljivem tisku, katerega je izvršila slovenska tiskarna "Ameriške Domovine" v Clevelandu. Knjiga je trdo vezana, naslov in pesnikovo ime sta natisnjena z zlatimi črkami na platnici in hrbtu knjige, in tehnično delo knjige dela čast podjetju, ki ga je izvršilo.

Želeti bi bilo, da si knjigo "Pota ljubezni" nabavijo vsi rodoljubni in zavedni Slovenci. S tem bi dali vsaj delno priznanje g. pesniku in njegovim samoniklim pesniškim proizvodom, iz katerih veje tako topla ljubezen do našega tukaj naseljenega in rojenega slovenskega rodu. Zato

naj ne bo slovenskega doma, kjer bi ne bilo te zbirke njegovih krasnih pesnitev.

Knjigo "Pota ljubezni" je dobiti tudi v uradništvu "Ameriške Domovine."

A. Šabec.

Zahvala in priznanje

Odbor Ameriško-Jugoslovanskega kluba izreka tem potom iskreno zahvalo vsem onim, ki so sodelovali ali drugače pripomogli, da smo imeli tako izreden in zadovoljiv večer 22. aprila, o priliki koncerta Mrs. Stelle Marek-Cushing.

Prvič gre seveda priznanje odlični umetnici, ki je stoprocentno zadovoljila občinstvo v vseh točkah s svojimi nastopi, ki jih je občinstvo sprejelo s tako velikim navdušenjem in odobravanjem. Umetnica nas je prestavila zares v duhu v naše rojstne kraje ter nas kratkočasila z razlaganjem, s pesmijo in glasbo, prav tako, kakor da se tudi mi nahajamo tam, kjer je ona potovala. Vse njene besede so bile razumljive, tako tudi njene kretanje in geste natančno pravilne, in dokazala je, da razume ter da noče nikogar varati s praznimi in brezpomembnimi dejanji. To sem zapisal iz razloga, ker so mnogi prisotni izrazili željo, naj se sporoči javnosti naša hvaležnost glede njene umetnosti. — Svoj program je izborno završila, kakor je bilo obljubljeno. — Prav tako iskrena zahvala gre tudi našemu pesniku in glasbeniku, g. Ivan Zormanu, ki jo je spremljal na klavirju.

Nadalje gre zahvala vsem tistim, ki so pri tem sodelovali. V tem pridejo v poštev slovensko pevsko društvo "Lira" in hrvatski tamburaški zbor "Balkan," ki sta drage volje in iz prijaznosti nastopila v počast umetnici in tega večera. Hvala lepa! Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki so se udeležili te prireditve in narodnih nošah in tako naredili velik moralni vtis na umetnico, na goste ter na splošno občinstvo.

Prav lepa hvala tudi častnim gostom, ki so dospeli od blizu in daleč na lastne stroške; posebno nas je razveselil prihod generalnega konzula Jugoslavije, dr. George Kolumbatovića in njegove soproge, ki sta dospela iz Chicaga. Gospod generalni konzul je v navdušenih besedah pozdravil navzoče občinstvo.

Klub se zahvaljuje tudi cvetličarju Slapnik Bros. za okrašenje odra, ki so jih podarili brezplačno. Tako tudi režišerju odra Mr. Math Grdinatu.

Tako se odbor zahvaljuje gostom, ki so dospeli iz Akrona in Loraina, Hrvatske, Srbi in Slovenci. Počastili so nas tudi Čehoslovaki, posebno se njih konzul, dr. Kuskha s soprogo. Klub se lepo zahvaljuje ženam in dekletom Jugoslovanskega ženskega kluba, ki so pomagale kot rediteljice v avditoriju in pozneje priredile tako fino čajanko z zakuske za stotine ljudi, v največje zadovoljstvo.

Hvala lepa občinstvu za udeležbo, ker s tem ste naredili dober moralni vtis na umetnico in goste ter pokazali, da vam je rodna domovina še vedno draga in mila.

Ameriško-Jugoslovanski klub pečdarja, da je bila prirejena ta prireditev samo iz namena, da nas spomni in poživljuje ljubezen do rodne grude, kar je umetnica tudi v polni meri dosegla.

Klub bo gledal tudi v bodočnosti, da se posluži sredstev, ki bodo narodu v korist, razvedrilo in pravo narodno zabavo.

Odbor.

Predstava in ples

Društvo Zvonimir, št. 590, od Hrvatske Bratske Zajednice priredi v nedeljo, 3. maja, lepo predstavo in ples v Jugoslovanskem delavskem domu v West Parku. Vsa prireditve bo v korist doma, in so tudi naši Slovenci prav prijazno vabljeni, da so v polnem številu navzoči pri prireditvi.

Če verjamete al' pa ne.

Tale pogovor se je razvil med "njim" in med "njo" onile večer:

Ona: "Ali si vse pospravil po kuhinji in naložil na furnes?"

On: "Sem, ljuba moja."

Ona: "Si navil uro in mačko spustil ven?"

On: "Sem, sem."

Ona: "Ali si vse dobro zaklenil, okna zaprl, na stopnicah luč ugasnil in vežna vrata zapahnil?"

On: "Vse sem naredil."

Ona: "Ali si namlal kavo in nalil vode v perkulator?"

On: "Vse to sem napravil, srček moj."

Ona: "Ali si si napravil pelco?"

On: "Je vse zrihtano."

Ona: "Ali si postavil steklenice od mleka pred vrata in jih umil?"

On: "Tudi to je naredeno."

Ona: "Dobro. Potem greš lahko spat."

△

Nekateri zabavljajo čez nove iznajdbe, jaz pa ne. Samo pogledjmo, kaj nam je prinesel radio aparat! V prejšnjih časih je bilo treba postaviti na vrt strašilo, da nam niso vrabci vsega pozobali, sedaj pa postavimo med grede kar radio aparat, pa ni milje naokrog nobenega vrabca blizu.

△

Neka zelo pobožna in premožna gospa je povabila večjo družbo na večerjo. Bila pa je ta ženska močno gluha, dasi ni hotela tega priznati in se je vedno rada umešavala v pomenke. Po dobri večerji je družba obsedela pri mizi in razvil se je živahen pogovor. Med drugim pride razgovor tudi na odvetnike in nekdo pripomni, da je v mestu zadnjih pet mesecev umrlo kar šest odvetnikov. Hišna gospodinja, ki je samo ujela besedo "umrlo," se pobožno prekriža in vzdihne: "Zgodi se je božja volja in hvalimo Boga zato!"

△

Clevelandski ravnatelj javne varnosti, Barry, je bil za pričo na sodnji zadnji teden in je med drugim izjavil, da v 40 minutah ne more biti nihče dodobra pijan. — Naj bo že kakor hoče, ampak Barry letosnjega še ni dosti pil, kakor se meni zdi.

△

Naš bebiček ima že šest zobčkov in tudi govori že, samo brat še ne zna. Zadnjič enkrat pridem zvečer domov in jo ravno dobim, ko je vlekla prt z mize. Pa jo nalahno včipnem v rdeče lice. Ona me pa krnci po roki in pravi: "Hej, ju!" Ker je pa zavedna Slovenka, govori tudi slovensko. Sedimo pri večerji in tudi ona zahteva svoj delež. Pa jo vprašam: "Kaj bi rada?" Ona pa pokaže na skledo žganec in odgovori: "Ti-tu!"

△

Farmerju je bila ukradena čreda prešičev. Sumil je sosedo tatvine, pa najame odvetnika in gresta na sodišče. Odvetnik dokazuje farmerjevo lastnino in reče med drugim: "Gospodje porotniki! V čredi je bilo ravno 24 prešičev, ravno še enkrat toliko, kolikor je vas, gospodje porotniki!"

△

Pred sodnikom je stal mož, ki je bil obdolžen bigamije. Za pričo so bile tri njegove žene, ki so strupeno zrle na obtoženca. Pa si ga sodnik izposodi: "Obtoženec, dokazano vam je, da ste poročili tri žene naenkrat. Zato vam bom prisodil ostro kazn — pet let ječe, poostrene s trdim ležiščem." Obtoženec se sladko zamisli. "Kaj se pa smeje?" nadaljuje sodnik. "Veseli me, da me niste oprostili."

KONCERT MISS PERDANOVE

Piše A. Grdina

Kakor je kulturno delo narodno delo in ne sme imeti v sebi nobene sebičnosti, če se hoče, da je vredno imena in prave kulture, prav tako moramo tudi mi sodelovati v istem smislu, da pomagamo kulturno delo pospeševati nepristransko, bodisi da smo sicer drugače različnih osebnih mišljenj in prepričanj.

Obljubil sem napisati nekaj za koncert Miss Jeanette Perdanove in potem se za koncert Mladinske šole. Rad in z veseljem! Saj gre za naše kulturno delo! Nastopila bo naša slovenska umetnica, mlada Slovenka, ki se je dolgo let trudila in mučila, da bi je priborila dovršenost v glasbi in petju, kar bo v blagor vsega našega naroda na polju kulturnega življenja.

Poznam Miss Perdanovo osebno in vem, kako se je učila in si prizadevala, da je dosegla to, kar nam danes lahko nudi; a to je še začetek, ali priprava za bodočim.

Naj opomnim pri tem čitatelje na dejstvo, ki nam narekuje, da smo dolžni, da podpiramo mlado umetnico Miss Perdanovo iz več razlogov: Prvič se moramo zavestati, da smo kulture, četudi malomarno, toda smo tudi od Američanov priznani kot kulture narod, ker imamo toliko lepih pesmic in toliko zmoglih pevcev in pevk. Toda veliko teh nam je dala domovina, domovini pa sedanja, prejšnja ali zgodnja generacija. Ali naj mi, osebno še tukaj naseljenici, kakor se zovemo; slovenski ali jugoslovanski Američani, ostanemo samo pri tem, kar so nam dali in za nas s žrtvami drugi pred nami do prinesli? Da naj mi samo uživamo in sami ničesar v tem ne storimo?

Ne, tako ne bi bilo od nas, tukaj naseljenih, ki ljubimo kulturo, prav! Dolžni smo sami sebi, da tudi sami kaj doprinesemo za sedanjost in za poznejši čas ali rod. Če tega ne storimo, potem ne bomo zapisani v zgodovino poznanih časov, da smo bili vredni sinovi in hčere sedanje in prve ameriško-jugoslovanske generacije.

"Tu je point!" Tako se večkrat izrazi znameniti pisatelj Rev. G. M. Trunk v Leadvillu. Da, tu je point! Da si kot prva generacija v Ameriki pomagamo v kulturnem življenju do obznanja, do nadaljnjega življenja. To se da pa največ doseči ravno v naši pesmi in glasbi. In to zopet moramo postaviti kot v podlago naše tu rojene, ali pa mlade v Ameriko došle mladine. To je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

to je ti-

sta sila, ki bo pomagala, da bo tudi druga naša generacija nadaljevala delo svojih prednikov. Zato jaz smatram, da smo dolžni sodelovati in podpirati koncert Miss Perdanove in podpirati druge kulturne prireditve, ki vse merijo za oživiljenje naših pesmi, naše govornice ali naših tradicij v novi domovini Ameriki.

Naj se vrnem še enkrat nazaj k naši mladi umetnici. Nje namen je, da se dvigne še višje v umetnosti, da se povzpne z sredstvi, ki bi jih dobila s pomočjo koncerta, do popolnejšega cilja v študijah, ki so za to neobhodno potrebne. Njena sredstva začasno ne odgovarjajo in niso dovolj velika, zato je pa namen tega koncerta, da dobi sredstva, da zadosti svojim ambicijam. Zato je pa od strani občinstva želeli, da se koncerta polnoštevilno udeležimo in tako pokažemo, da smo kulturno zavedni in da imamo dobro voljo pomagati mladim močim do cilja, kakor so ga dosegali v preteklosti vsi drugi umetniki in umetnice na isti način.

Noben ni bil rojen umetnik ali umetnica; vsak se je moral trdo boriti in žrtvovati, da se je izpopolnil in si pridobil izkušnje v umetnosti. Po večini so bili vsi umetniki le revnih slojev, ki so se morali obračati do svojih rojakov za potrebna sredstva, da so uspehi. Prav tako si moramo razlagati tudi ta koncert in sicer iz srca do narodne zavesti.

Pozabiti moramo na vse predhodke, bodisi rodbinske ali osebne in gledati moramo nazaj in naprej. Nazaj, ker bomo našli v minuli zgodovini vse to, naprej pa radi tega, ker bomo po nekaj letih lahko pričakovali, da bo Miss Perdanova kot umetnica: pevk in pianistinja rada sodelovala za daljši slovenski živelj v Ameriki.

Pri koncertu bo Miss Perdanovo spremljala na klavir mlada ameriška Slovenka, Miss Irma Kalanova, dovršena pianistinja.

Že to, da se toliko zanima naša mladina za našo narodno pesem, nas bi moralo dvigati, da bi se vselej odzvali kulturnim prireditvam in posebno še, kadar s tem pomagamo svojim do boljših življenjskih razmer in do boljše narodne zavesti.

Koncert Miss Jeanette Perdanove se vrši v nedeljo 3. maja zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Program koncerta je tako lep in skrbno izbran, da bo imel vsak posetnik večer pol užitka. Preskrbite si zastopnice pravočasno.

PSI V SLUŽBI POLICIJE

Štirinožni tovariši policistov in čuvarji zakonov

Bežeca postava. V divjih skokih drvi za njo pes. Silen skok in postava je na tleh, nad njo pa pes, renčec in kažoč svoje belo zobovje. Samo moči leži zločinec na tleh. Samo premakne naj se, in gorje mu!

Policijski pes ga je ujel in mu prekinil njegovo rokodelstvo. Policijske oblasti evropskih držav, zlasti Nemčije, Francije in Anglije posvečajo veliko skrb in pozornost dresuri policijskih psov, Amerika pa menda še ni spoznala njih velike važnosti pri preganjanju in zajetju zločincev.

Med vsemi vrstami psov je najbolj uporaben in pripraven za policijsko službo nemški ovčarski pes. Tudi s psi Dobermanji so dosegli že lepe uspehe, toda ovčarji prekašajo vse ostale. Nemški ovčarski psi so tudi tekom svetovne vojne igrali veliko vlogo. Kako veliko važnost je pripisovala nemška vlada ovčarskim ali "policijskim" psom, kakor se jih pogosto napačno naziva, je razvidno iz dejstva, da je bilo v zadnji svetovni vojni na nemški strani nič manj kakor 30.000 teh živali. Na tisoče teh lepih, zvestih živali je poginilo pri izpolnjanju svojih dolžno-

sti in marsikateri vojak se ima zahvaliti za svoje življenje tem zvestim štirinožnim tovarišem.

Danes je v Nemčiji nad 4.000 vojnih siepcev, katere vodijo ti ovčarski psi, ki jim jih je oskrbela nemška vlada. Naravnost ginljivo je videti, s kakšno skrbjo in ljubeznijo pelje zvesta žival svojega slepega prijatelja in gospodarja preko ceste in kako skrbno ga čuva vsake nezdgo.

Spoznanje, da je dobro dresiran pes najboljši varuh življenja in imetja, se vedno bolj in bolj uveljavlja. Dresiranje psa je najtežja naloga, s katero se navadno prične, ko je pes osem mesecev star.

Pes je najboljši prijatelj človeka, in baš to prijateljstvo je podlaga, na kateri sloni vsa njegova dresura in vzgoja. Najprej si je treba pridobiti zaupanje in prijateljstvo psa, nato pa ga naučiti ubogljivosti in pokorščine. Te se ga pa ne navadi z bičem in palico, rohnenjem in brcami, temveč s prijazno besedo in priznanjem. Vzgoja otroka ima marsikaj skupnega z vzgojo psa.

Predvsem je treba psa naučiti pravilne hoje, to se pravi, kako mu je hoditi s svojim gospo-

darjem in mojim. Pes ne sme med hojo okoli stikati ter se motati gospodarju med nogami, prav tako pa ne sme tudi zaostajati ali tekat naprej, temveč mora biti vedno na enem mestu ob gospodarjevi strani.

Naravnost čudovito je, kako visoko je razvit dar pojmovanja pri teh živalih.

Ovčarski pes je varuh postav, in v tem slučaju se ne bo sprijaznil z nobenim človekom, ki ima lepe namene. On je varuh hiše svojega gospodarja in na potovanjih nenadomestljiv. Nezaupno bo gledal vsakega tujca, dokler mu njegov gospodar ne da znamenja, da se pomiri. Toda gorje onemu, ki bi se drznil nastopiti v sovražnem namenu proti njegovemu gospodarju!

Dobro dresiran ovčar bo napadel vsakega sumljivega tujca. Zahrbtenu banditu, ki z revolverjem napade njegovega gospodarja, bo v trenutku iztrgal orožje iz rok. En sam skok na bandita, ugriz v zapestje, in ropar bo le prerad izpustil orožje.

Tudi zločincu, ki hoče pobegniti ne gre nič bolje. Pes ga dohiti, mu plane za tilnik in ga vrže po tleh. Na lovu za zločinci je policijski pes bolj kot dva policista. Pes ovoha sovražnika, še preden ga policisti ugledajo, in njemu je vsaka zločinčeva kretnja sumljiva. Vsak dober policijski pes more preskočiti 8 do 10 čevljev visoke zidove in vrtno ograje, plezati po visokih lestvah itd.

Policijski psi so velike važnosti v patrolni službi policistov, kadar so slednji na obhodih po svojih samotnih nočnih rundah. Na takih nočnih rundah spremljajo policijski psi policiste v Detroitu, kadar slednji patrolirajo v zloglasnih in samotnih okrajih, o čemer smo že nedavno poročali. Posebno velike važnosti pa bi bili policijski psi na gasilskih postajah, kjer se dogaja dan za dnem toliko ropov, o katerih vsak dan poroča dnevno časopisje.

RAST VOLNE PO SMRTI OVCE

Najnovejši eksperimenti dokazujejo, da ovca lahko producira volno še dolgo potem, ko je mrtva. Eksperiment je podvela neka angleška družba, ki se bavi z industrijo volne. Znanstveniki so ugotovili, da je mogoče ohraniti s kemičnimi pripomočki v laboratoriju majhen košček gotove ovčje mišice. Daje so znanstveniki odkrili, če se postopa z ovčjo kožo po pravilnem, pravkar iznajdenem načinu, da bo iz kože rastla volna za neomejeno dobo. Tudi zagotavljajo, da je ta volna celo boljša od one, ki jo producira ovca za časa svojega življenja, češ, da se rast te volne lahko poljubno kontrolira, da se dobi prav tako volno, kakor se jo rabi za razne vrste izdelkov.

NEVARNOSTI OGNJA

Thomas F. Dougherty, podnačelnik ognjegasnega oddelka v New Yorku, trdi, da se v gorečih hišah več ljudi zaduši od silne vročine, kot pa od faktičnega ognja. Pripoveduje, da je našel v neki hiši, kjer je nastal ogenj v kleti, toda so istega zadušili, preden je dosegel drugo nadstropje, kjer so se nahajale spalnice, tri najst oseb mrtvih, katere vse je zadušila silna vročina, ki je prhnila od ognja iz kleti.

On svetuje, da kadar nastane požar v hiši, da se ne sme nikdar odpreti vrat spalnice, ki vodijo v doljne prostore. Na ta način bi bruhnila vročina naravnost v vas in vas na mestu usmrtila. Bolje je in varneje odpreti okno, in ako je varno, skočiti na tla, sicer pa klicati na pomoč.

V Zedinjenih državah umre vsak dan 28 oseb v požaru in to večinoma v svojih domovih. Vsaki dve minuti izbruhne kak požar v tej deželi.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST

Spisal
Dr. Fr. Detela

Kdo ga bo de rad sprejel, ko ga gledajo neprijazno celo svojci, in kam naj se obrne v taki zimi! A kaj je pomagalo tarnanje! Na dvorišču je stala vrsta vojakov in čakala, da odidejo dosedanj prebivalci. Po hodiščih so se zbirali menihi, da odpotujejo skupno; le za njegovo družino ni maral nihče. Zdal mu je prišla na misel sestra in nečakinja. Ali sta še živi in še v starem stanovanju? O, kako rastejo s starostjo skrbi! Ostavil je naglo svoj dom in hitel čez dvorišče k potoku, kjer je stala hišica. Taka je bila še kakor poprej. Nastanjeni vojaki so jo bili že zapustili, in brž je stopil Benedikt v prvo sobo.

Napol sklonjen je ležal v postelji Gregor, in poleg njega je sedel Krištof Lambergar.

"Gospod Gregor!"

"Gospod Benedikt!" Prijatelj sta si segla v roke. A pogled je pater po sobi, kakor da bi iskal še koga, in prestrašil se je, ko ni bilo ne sestre, ne nečakinje. Gregor je ugenil njegove misli in se opravičeval, da se je polastil tujega stanovanja, in zagotavljal, da poravnal kmalu vso krivico. Vdano je priklimal Benedikt, ki je menil, da sta sorodnici pregnani.

"A to mi boste nemara povedali, gospod Gregor," je dejal, ko je premagal svoja čustva, "kam sta se obrnili moji ženski."

"Najbrž sta šli v cerkev, ki sta jo pogrešali toliko časa in tako težko," je dejal mladenič; a skrbnega strica ni pomiril.

"V katero cerkev pa?"

"V katero?" je povzel Gregor.

"Ali jih je več v Gornjem gradu?"

"Torej nista ostavili Gornjega grada?"

"I seveda ne. Ves čas sta mi stregli, kakor more le mati bolnemu otroku; in za Bogom se imam njima zahvaliti, da sem prebolel." Pravil je Gregor, kakor nezdgo se mu je bila pripelala, ko sta vztopili ženski in polzdravljali radostno sorodnika po dolgi ločitvi. To je bila prva tolažba njegovi žalosti, a kmalu jo je izpodrinila misel na ukaz, ki ga goni iz domačega kraja.

"A sedaj, ljuba moja," je dejal sestrini, "sem prišel pravzaprav po slovo."

"Po kakšno slovo, strček?" je izpraševala Tajda. "Saj smo se komaj zopet sešli."

"In vendar se treba ločiti, Tajda. Ali ne veš, da je zemlja kraj neprestane ločitve? Sedaj nas ostavi ta prijatelj, sedaj oni, da ostanemo nazadnje sami in se tudi zaželimo preseliti v oni kraj, kjer bomo združeni na veke. Koliko časa pa bi mogli biti skupaj, če bi nam bila sreča še tako mila? Eno leto, dve, več komaj. Zatorej, Bog vaju obvaruj! Nemara prideta poleti za menojo Zbogom!" Sorodnica sta se čudili, kam da odhaja ob takem času; on pa je omenil secarsko povelje.

"A gospod Gregor je vendar pravil," je ugovarjala prestrašena sestra, "da ostaneš ti tukaj." "Da, res je tako," je posegel Lambergar vmes. "Gregor bo ostal v gradu kot poveljnik in oskrbnik mojega brata; vam pa, gospod Benedikt, je izgovorjeno po njegovi prošnji bivališče do smrti."

To je bilo preveč sreče naenkrat. Nobene besede ni mogel izgovoriti starček; solza mu je zalesketala v očesu in hvaležno je stisnil roko Lambergarju in Gregorju. Zdelo se mu je, da se pričinja zanj nova, veselejša doba. Poslovil se je kmalu in hitel nazaj v svojo celico, da zahvali Boga in se prepusti tihi svoji sreči.

XIII.

Zgubljen pokoj, kesanja strup, V potrti duši črn obup.

S. Gregorčič.

V Celju pa je hotel istega večera po svoji sobi v knežjem dvorcu zamišljen baron Vajda. Odločilni dan se je bil približal. Kneginja, ki je dobro vedela za ljuti spor med Vitovcem in Ostrovrharjem, je bila preverjena, da zdaj lahko strmoglavni prešernega poveljnika. Važna vloga je bila izročena baronu Vajdi, in skrbel ga je izid nevarnega početja. Premotil ga je tajnik Lenart, ki so ga bile pripeljale baš iste zadeve. Sedel je na stol in jel razkladati svojo modrost.

"Kakor sem prerokoval jaz, prijatelj Vajda," je dejal, "čim dalje se odlaš, tem večja bo situacija. Takrat, ko ste imeli Vitovca v rokah, zakaj niste porabili prilike? Prvi dan bi bilo malo hrupa, a kričanjem bi bili zamislili usta z Vitovčevim denarjem ali s povišanjem, druge bi bili pa olajšali; in kmalu bi bilo vse tiho in mirno. Sedaj ga pa imate še vedno na glavi."

"Resnica," je dejal oni in se ustavil pred njim; "a saj veste, da se kneginja nikakor ni dala pregovoriti?"

"Ha, kako ste mladi!" se je nasmeljal oni. "Dvornik, ki umele svoje stroko, stori, kar ugaja gospodi, bodisi ukazano ali ne. Mnogo je kočljivih stvari, katere je treba urediti na svojo roko; zakaj onim brani dostojnost in čast in kaj vem kaj še vse, da si bi nadvse radi. Tu je treba priskočiti in brezmejna hvaležnost je plačilo. Da bi kneginja ukazala kaj takega, tega ne boste pričakali; a kako iz srca rada bi se iznebila Vitovca, to veste vi bolje ko jaz. In vam nje-na želja ni ukaz? Jutri se zopet ponudi prilika, torej gospod Vajda, pozor!"

"Občudujem vas, gospod Lenart," je dejal Vajda in mu pogledal v oči, "da tako mirno govorite o takih rečeh."

"O kakih rečeh!" je vzliknil oni. "Koliko tisoč ljudi pomre, ne da bi vedeli, zakaj umirajo. Državna korist zahteva, tako se jim reče, in navdušeni dero v boj brez pojma o državni koristi. In če ne speče vest državnika, ki žrtvuje tisoče in tisoče preprostega ljudstva, cvet svoje države, državni koristi, ali si boste vi pomišljali žrtvovati enega samega človeka? In to žrtev zahteva ne korist, ampak obstanek, gospod Vajda, obstanek naše države. Ako ne pade Vitovec, mora pasti kneginja; in vi, ki ste prisegli tej zvestobi, nočete onemu izpodnesti tal?"

"Nočete, nočete!" se je jezil Vajda. "Kdo ne bi hotel! Ali pa umejete, da je poštenjaku težko zavrtno umoriti kogarkoli? In kaj je treba tega? Jaz imam vajakov dosti v mestu, vse meščanstvo je pripravljeno, da se bojuje za kneginjo, in jutri zrčemo Vitovca v ječo, ako se ne pokori. To seve, če pride v mesto."

"Obljubil je in ne bo se skesal."

"Dobro. Ostrovrhar prevzame poveljništvo, in oni bo pre-mišljeval, kako nizko pade, kdor letja visoko. Postavimo ga pred sodišče in potlej naj gleda, kakor naj se izvije iz vaših krempljev, gospod tajnik. Kneginja si bo potolažila vest in spravila bo javno mnenje na svojo stran."

"A to so ovinki, gospod Vajda," je ugovarjal tajnik. "Kneginja vam ne bo hvaležna, da jo mešate v to pusto zadevo. Vrhutega jaz tudi ne zaupam Ostrovrharju."

"Komu pa sploh vi zaupate?" "Se sebi ne brezpogojno. Večkrat se je že goljufal moj razum, ko se je preveč zanašal na voljo. A tu je treba baš trdne volje in srčnosti. Tu ste vi pravi mož. Zakaj, ne da bi se hvalili, najizkušenejši pristav kneginje sem jaz, a najsrčnejši in najodločnejši ste vi, ne da bi se vam la-skal. Ko je vprašala kneginja, kdo naj bi nadomestil Vitovca, sem jaz imenoval vas."

"Da, to vem in zahvaljujem se vam."

"In to je še vedno moje mnenje. Bodoči poveljnik ste vi. Otrovhar je za slio, da izpodbijemo Vitovca. A premislite to! Vas je razžalil Vitovec hudo, neodpustno, ko vas je gonil sramotno pred vsem vojaštvom iz tabora."

"Ubij ga strela!" je mrmral Vajda rdeč od jeze.

"Če vi to prezrete in požrete," je nadaljeval tajnik počasi, "se izkažete bogaboječega moža, a vojaki so sirovi; pohlevnost jim ne imponira, ampak odločnost, ki ne izbira sredstev. Kogar pa razžalijo brez kazni, kdo se bo tega bal?" Nemiren je hodil Vajda po sobi, ko je bil oni že umolknil. Njegova vest se je protivila takemu namigavanju, a ugovarjati ni mogel in obšla so ga neprijetna čustva, kakršna rodi boj vesti s koristjo. A s koristjo v zvezi je bila maščevalnost.

"Ne, ne, nikdar mu ne odpustim tega!" je mrmral sam zase. "Jutrišnji dan bo odločil," je povzel tajnik, "ne samo med Vitovcem in kneginjo, ampak tudi med vami in njim. Zakaj premislite! Vitovec pride gotovo na obed. Da ga sovraži kneginja, da je sprt z Ostrovrharjem, to ve dobro. Na kaj se torej zanaša, da se podaja v to nevarnost? Da bi namreč meže šel v zanko, tak tepec ni. Zanaša se na vojsko. Ta mu je tako slepo vdana, da mu niti Ostrovrhar ne izne-ri izdatnega dela. In poslušajte me, gospod baron! Vi boste peljali Vitovca v ječo, mesto bo pa naskakovala njegova vojska."

"Mi jo odbijemo!" je zmignil oni z rameni.

"Ali pa ne. A recimo, da se ubranite. Kam pa pojde Vitovecova vojska brez vodij? Nekaj časa bo pustošila naše kraje in nas nadlegovala, potlej se bo pa vdala. Toda ne nam. Cesar je še vedno na Korškem; vsa okolica pa mrgoli njegovih ovaduhov, ki imajo varno zavetje gori v gradu. Z obljubami in denarjem bodo pregovorili vojake in posadke, drugo za drugo, da prestopijo k cesarju. In potem smo pogoreli."

"Da, pogoreli," je dostavil ne-hoti komornik.

"In kaj sledi iz tega?" je pritiskal neodjenljivi tajnik. "Ali se bojite izvršiti sklep?"

"Sam vrag vas ščuje!" se je srdil oni, ki ga je bil spravil tajnik iz ravnotežja. "Drugam poj-dite svetovat! Jaz vem sam, kaj imam storiti. Zavrtno ne bom moral ne Vitovca, ne nikogar drugega. A če se vojaki ne podvržejo kneginji, pade njegova glava; ne bojte se!"

"Da bi le ne bilo prepozno!" je menil oni, se kislo nasmehnil in se poslovil.

(Dalje sledi.)

MESTNE VESTI

Pasijon

Mr. Louis Oblak, direktor in režiser slovite drame "Pasijon," ki je bila tekom meseca marca trikrat uprizorjena v S. N. Domu, je dobil te dni od škofa Rt. Rev. Joseph Schrembsa krasno priznalno pismo za sijajno vpri-zoritev Pasijona. Škof se lepo zahvaljuje tudi vsem igralcem in želi, da bi se Pasijon ponovno vpri-zoril v še večjem obsegu.

Pisma

V našem uradu se nahajajo sledeča pisma: Anton J. Kostelo, Milan Jakšič, Neža Valeta, Fr. Ule, Frank Zajc, Joseph Petrich. Ako se osebe ne zgledajo tekom enega tedna za ta pisma, jih bomo vrnil pošti, ker se nahajajo pri nas že preko dveh mesecev in so bila imena dotičnih že zaporedoma objavljena v listu.

Novi naročniki

Pretekli teden so se naročili sledeči Slovenci na dnevnik "Ameriška Domovina": Jack Godie, Frank Vidmar, Valentin Valjavec, iz Clevelanda, in Jos.

Rihtar, Sulivan, Ohio, ter Angela Šverko, Jugoslavija. Vsem skupaj lepa hvala.

Listnica uredništva

A. T. Vi spremenite lahko vaše ime, ne da bi kaj veljalo ob času

HENRIK SIENKIEWICZ
POTOP
iz poljščine prevlel
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

"Lahko bi se mu izročila deklica v varstvo. Ker bi jo imel pred očmi, bi se lahko prej zavzel zanjo."

Kmitic je začuden pogledal gospoda starosta.

"Kakšen vzrok ima v tem, da se je hoče iznebiti?" si je mislil sam pri sebi.

Starosta pa je nadaljeval:

"Seveda, težavno bi bilo, da bi stanovala v sotoru gospoda vojvode vitebskega, toda ostala bi lahko pri hčerka vojvode."

"Ne razumem!" je rekel Kmitic, "ali bi on res hotel biti več nego samo njen varuh?"

"Težava je le v tem, kako bi jo spravil v današnjih nemirnih časih v one kraje. Če bi mogel najti koga, da bi jo varno pripeljal. . . Evo, ti bi se lahko potrudil, ker itak potuješ h gospodu Sapiehi. Dal bi ti pisma. Ti pa bi mi dal viteško besedo, da jo varno pripelješ."

"Jaz naj jo odvedem h gospodu Sapiehi?" je vprašal začuden Kmitic.

"Mar je to tako neprijetna naloga? Pa če bi prišlo tudi do ljubezni med potjo?"

"Ehe," je rekel Kmitic, "moja čustva ima že nekdo drugi v najemu, in dasi ne plača najemnine, vendar ne mislim menjati najemnika."

"Tem boljše, še z večjim mirom ti jo zaupam."

Nastal je trenutek molčanja. "Kaj? Torej bi si upal?" je vprašal starosta.

"Jaz potujem s Tatarji!"

"Ljudje so mi pripovedovali, da se te Tatarji bolj boje nego ognja. No, ali bi se potrudil?"

"Hm! Čemu ne, če bi si s tem noklonil vaše velmožje. Samo če. . ."

"Aha! Najbrž misliš, da mora dati kneginja dovoljenje. . . Da! Kakor mi je Bog mil! Zakaj premisli, da me ona sumniči."

Tu je začel gospod starosta Kmiticu nekaj šepetati na uho, naposled je dodal glasno:

"Grozno je bila nevoljna name radi tega, jaz pa sem si mašil z rokami ušesa, ker rajši bi imel švede pod Zamoščem, kakor da se borim z babami. Toda imela bo najboljši dokaz, da ne nameravam nič zlega, ker hočem sam spraviti dekle odtod. Zelo se začudi, res je. No, pri prvi priložnosti se pogovorim o tem z njo."

Po teh besedah se je starosta obrnil in šel, Kmitic pa je pogledal za njim in zamrmral:

"Neko mrežo mi nastavljaš, gospod starosta, in dasi ne poznam namena, vidim mrežo prav dobro, ker si kaj neroden ribič."

Drugo jutro se je napotil gospod starosta, po zajtrku in po pregledu najemniške nemške pehote v sobane kneginje.

Nasel je gospo, ki je vezla ornat za kolegialno cerkev. Za njo je Anuša zvižala svilo, ki je bila razvešana na dveh stoli. Drugo štrono rožnate barve si je dala za vrat in, migajoč hitro z rokami, je begala okoli stolic, navijajoč nit v klobčič.

Starosti so se zaiskrile oči, ko jo je ugledal, toda kmalu se mu je pokrilo lice z resnobo, pozdravil je kneginjo in začel nekako neho:

"Ta gospod Babinič, ki je prišel semkaj s Tatarji, je Litvin. To je bogat in zelo vpluden človek in baje imeniten vitez. Ali si ga opazila, gospa sestra?"

"Saj si mi ga sam pripeljal," je odgovorila mačomarno kneginja Grizelda. "Pošten obraz ima in zdi se, da je dober vojak."

"Povpraševal sem ga tudi po onih posestvih, ki so zapisana gospodični Borzobohati. Pravil mi je, da se to posestvo lahko ko-

sa z Radzivilovimi."

"Bog daj Anuši! Laže bo prenašala svojo zapuščeno in potem starost."

"Samo nevarnost je, da ji ga oddaljeni sorodniki ne razdro. Babinič pravi, da bi se mogel vojvoda vitebski za to zavzeti. Ta je vrl mož in nam zelo naklonjen, ki bi mu zaupal lastno hčer. Zadoščalo bi, da bi poslal sodiščem obvestilo in oglašil svoje varstvo. Toda Babinič pravi, da je treba, da potuje gospodična Ana sama v one kraje."

"Kam? H gospodu Sapiehi?"

"Ali pa h gospodičnam Sapiehe, da se tam izvrši instanca pro forma."

Vojvoda si je v tem hipu izmisli "instancia pro forma," dobro vedoč, da vzame kneginja ta ponarejen denar za pravega.

Ona je nekaj časa pomišljala in rekla:

"Kako naj torej potuje, ko so švedje na poti?"

"Jaz imam baš obvestilo, da so zapustili Lublin. Vsa dežela tostran Visle je prosta."

"In kdo bi jo spremil h gospodu Sapiehi?"

"I, no, sam Babinič!"

"S Tatarji? Boj se Boga, gospod brat, to so vendar divji in grdi ljudje!"

"Jaz se ne bojim," je posegle vmes Anuša, poklonivši se.

Toda kneginja je se opazila, da je prišel brat z nekim gotovim načrtom, zato je odpravila Anušo iz sobe, sama pa je začela gledati brata z vprašujočim pogledom.

On pa je rekel, kakor bi govoril sam s seboj:

"Tatarji se mečejo v prah pred Babiničem. Obeša jih za vsak prestopek."

"Jaz ne morem dovoliti tega podjetja," je odgovorila kneginja. "Dekle je pošteno, a vihravo in kaj rado vzbuja v ljudeh ljubezen. Sam veš to najbolje. Nikdar bi je ne poverila mladem in neznanemu človeku."

"On ni neznan, zakaj kdo še ni slišal o Babiničih, kot o imenitnih in vrlih ljudeh! (Gospod starosta ni še nikdar v življenju nikoli slišal o Babiničih). Sicer pa — je govoril dalje — bi ji lahko dala za spremstvo kako vrla dekle, tako bi bil tudi decorum varovan. Za Babiniča sem porok jaz. Rečem ti še to, gospa sestra, da ima v onih krajih nevesto, ki je vanjo, kakor je sam povedal, zelo zaljubljen. . . In kdor je zaljubljen, ima druge misli. Glavno je, da se takšna prilika ne najde tako hitro; sicer pa lahko dekletu premoženje propade in ostane v zrelejših letih skoro lahko brez strehe nad glavo."

Kneginja je nehala vezti, dvignila je glavo in uprla v brata svoje presunljive oči.

"Kakšen vzrok imaš, da jo hočeš spraviti odtod?"

"Kakšen vzrok?" je rekel gospod starosta ter povsili oči, — "kakšen vzrok? Nobenega!"

"Jan! Ti si se z Babiničem dogovoril, da posežeta po njeni časti!"

"Evo glej, kakor mi je Bog mil, še tega je manjkalo! Prečitala boš lahko pismo, ki ga bom napisal gospodu Sapiehi in še svojega lastnega lahko dodaš. . . In jaz ti obljubim, da se ne ganim iz Zamošča. Sicer pa lahko sama preizkusiš Babiniča in ga boš še sama prosila, naj se poprime te naloge. Ker me sumničiš, nočem o stvari nič več slišati."

"Čemu torej tako siliš, da ona odpotuje iz Zamošča?"

"Ker ji želim dobro in gre za neizmerno premoženje. Sicer pa, priznavam! Dosti mi je ležече na tem, da zapusti ona Zamošče."

Sit sem že tvojih sumničej, nikakor mi ni po godu, da zreš venomer name tako mračno in strogo. Misli sem, če bom deloval na odhod dekleta, da bom našel najboljši vzrok proti sumničejnem. Povem ti še več: oficirji se radi nje med seboj pripravljajo in grozijo s sabljami, ni miru, ni reda, ni službe, kakor bi morala biti. Dosti mi je tega! . . . Ker pa še vedno obračaš svoje oko za menoj, delaj kakor ti drago, a Mihaela nadzoruj sama, ker je to tvoja, ne moja stvar."

"Mihaela?" je rekla začuden neginja.

"Jaz ne govorim nič proti dekletu. Ne meša mu glave več kakor drugim. Če pa ti, gospa sestra, ne vidiš njegovih streljačjih pogledov in goreče ljubezni, tedaj ti rečem, da Kupidove ljubezen ni tako slepa kakor materinska."

Kneginji se naježe obrvi, a li ca ji porde.

Ko je starosta opazil, da je zadel na pravo struno, se je udaril z rokami po nogah in nadaljeval:

"Tako torej, gospa sestra, takoj! Kaj mi mar! Naj ji Mihael podaje svilo za navijanje, naj sopiha, gledajoč nanjo, naj zardeva, naj skozi luknjice pri vratih gleda nanjo! Kaj mi mar! Sicer pa ne vem. Premoženje lepo. . . rod, no, plemenit in jaz se ne ponašam nad slahoto. Če hočeš sama, dobro! Leta so si-

cer precej različna, toda tudi to ni moja stvar."

Po teh besedah je gospod starosta vstal, se poklonil sestri zelo ljubeznivo in se odpravil na odhod.

Kneginji je med tem šinila kri v glavo. Ponosna gospa ni v vsej ljudovladi videla neveste, ki bi prijala Višniovieckemu, a za mejo kvečjemu med avstrijskimi nadvojvodinjami, zato so jo bratove besede spekle kakor razbeljeno železo.

"Jan," je rekla, "čakaj!"

"Gospa sestra," je odgovoril gospod starosta, "hotel sem ti prvi dokazati, da me po krivici sumničiš, drugi pa, da bi morala na koga drugega paziti. Semam ničesar več povedati."

Tu se je gospod Zamojski poklonil in odšel.

XXXV.

Gospod starosta se ni povsem lagal pred sestro, govorec o ljubezni Mihaela do Anuše, saj je bil mladi knezič zaljubljen vanjo kakor vsi drugi, ne izvzemši pažev. Toda ta ljubezen ni bila nikakor globoka in prav nič podjetna; ni bilo stremenje srca, ki stremi za vedno doseči ljubljen bitje. Za takšno stremenje ni imel Mihael nobene energije.

Zato se je kneginja Grizelda, ki je sanjala o sijajni prihodnosti svojega sina, zelo prestrašila tega čustva.

V prvem hipu je ostrmelala radi

tako nenadne privolitve gospoda staroste v Aničin odhod; sedaj je pa mehala razmišljati o tem, tako daleč je objela njeno dušo ta grozeča nevarnost. Razgovor s sinom, ki je blede in se tresel pred njo, in še preden je kaj priznal, začel prelivati solze, jo je utrdil v mnenju, da ji grozi nevarnost.

Anuša se je sicer utapljala v solzah v mislih, da se bo ločila od svoje gospodarice in matere, a za zvito deklico je bilo povsem jasno, da bo s tem, da bo prosila za odhod, odvrnila od sebe vsak sum, da je kdaj hotela ljubkovati z mladim knezom — ali pa celo s samim gospodom starosta.

Kneginja se je hotela prepričati, če ni kakšnega dogovora med bratom in Kmiticem, zato si ga je dala poklicati predse. Ob ljuba gospoda staroste, da ne zapusti Zamošča, jo je sicer znatno umirila, vendar je hotela bliže spoznati človeka, ki je imel spremljati dekle.

Razgovor s Kmiticem jo je popolnoma pomiril.

"H gospodu Sapiehi jo varno pripeljem, saj je starosta povedal, da je sovražnik zapustil Lublin, potem pa nočem o njej ničesar več vedeti. In ne samo radi tega, da bi se mogel oddolžiti vaši knežji milosti, zakaj za vdove po največjem vojskovodji, ki mu je dolžan ves narod zahvalo, sem vedno pripravljen preletiti svoje kri. Toda tudi zato, ker imam tam rešiti svojo težko zadevo, ki ne vem o njej, če odnesem zdravo kožo."

"Meni ni treba nič drugega," je rekla kneginja, "samo da je oddaš v roke gospoda Sapiehe, in gospod vojskovodja stori radi mene, da ji ne odreče nadaljnega pokroviteljstva."

Tu mu je podala roko, ki jo je

on spoštljivo poljubil; ona pa je rekla pri slovesu:

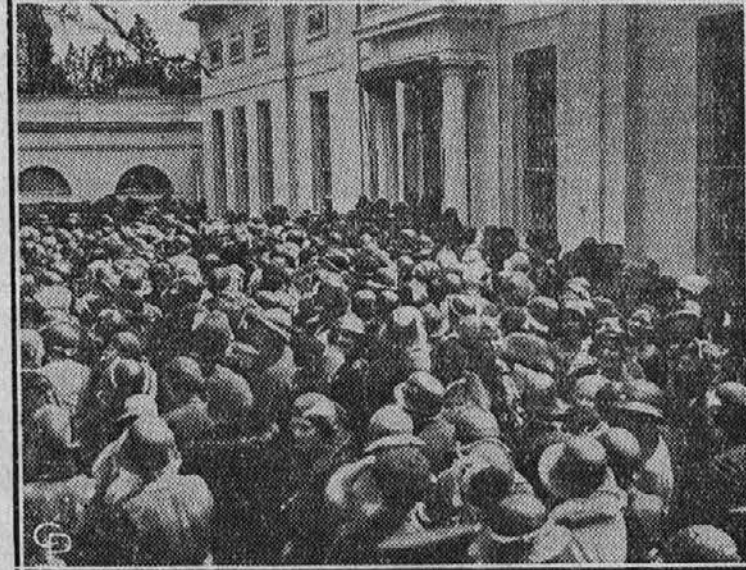
"Varuj se, gospod vitez, varuj! Tudi na to se ne zanesi, da je kraj prost sovražnika."

Zadnje besede so osupnile gospoda Kmitica, a ni imel časa,

da bi dlje razmišljal o njih, ker ga je kmalu dohitel gospod starosta.

"Kaj, gospod vitez," je rekel veselo, "največji zaklad mi odpelješ z Zamošča?"

(Dalje sledi.)

V Washingtonu je zborovala ženska organizacija za odpravo prohibicije, ki je nekega dne osvojila sklep, da predloži predsedniku Hooverju petico, v kateri se zahteva odpravo prohibicije. Nad 500 delegatov je šlo do predsednika. Zgoraj je Mrs. Sabin, predsednica in Mrs. Nicoll, tajnica organizacije.

Zelo važno naznanilo

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOL. JEDNOTA

PRVA SLOVENSKA BRATSKA PODPORNICA ORGANIZACIJA V AMERIKI

PRIPREDI PRIHODNJE POLETJE

PRVI IZLET

V STARO DOMOVINO

Omenjeni izlet se bo vršil na svetovno znanem, modernem brzoparniku CUNARD LINE

"BERENGARIA"

ki odpluje iz New Yorka

DNE 20. JUNIJA, 1931 O POLNOČI

Izlet, kakor vse kaže, bo nekaj posebnega, nekaj pomembnega in veselega za vse, ki se bodo izleta udeležili.

Med potjo se bodo izletniki ustavili v "LISEUX" na Francoskem, kjer bodo potestili grob "Male Cvetke sv. Terezije." Dalje si bodo potniki ogledali Pariz in druge znamenite posebnosti na Francoskem. Nato se bo odpotovalo proti Ljubljani, kjer se bo počastilo grob slovenskega pionirja in ustanovitelja K. S. K. Jednote, pokojnega Rev. F. S. Šušteršiča. Počastilo se bo razne druge dostojanstvenike in ogledalo se bo razne zanimive kraje naše stare domovine.

Ravno tako bo dana prilika vsem, ki se bodo želeli pokloniti sv. Očetu v Rimu, da bodo to lahko storili. Iz tega je razvidno, da bo izlet nekaj zanimivega in veselega. Zato se vabi vse rojake širom Amerike in Kanade, da se tega izleta v obilnem številu udeležijo.

Glede potnih listov, permitov, voznih listkov itd pišite za nadaljna pojasnila na nižje podpisane

Josip Zalar, glavni tajnik,

1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

M. L. JALOVEC

STAVBENIK

19404 Mohican Ave.

KEmmore 1837-J

VAŽNO PRIPOROČILO

Vsem Slovincem in Hrvatom Clevelanda in okolice naznanjam, da imamo v zalogi vsakovrstni SLAD in HMELJ. Posebno priporočam sedaj, ko prihajajo vroči dnevi takozvani LIQUID MALT. Tega vam ni treba ne kuhati, ne greti, vam ga pripeljem na dom še gorkega. Samo pokličite po telefonu in vam postrežem, kakor želite. Se vam toplo priporočam.

A. BAVETZ

CLEVELAND, OHIO

Tel. KEmmore 2976-R.

V sredini je Max Schmeling, nemški prval v rokoborbi, ki se bo spoprijel 3. julija v Clevelandu, O. s Striblingom iz Georgije, za svetovno prvenstvo. Rokoborba se bo vršila v novem clevelandskem štadiju, ki bo do tega časa že dovršen.

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

Stanley

CICERO CHUTNEY, WHO WENT TO HOLLYWOOD TO SET THE MOVIE WORLD AFIRE AFTER GRADUATING FROM A DRAMATIC SCHOOL, CAME HOME TODAY ON THE MORNING MILK TRAIN

STANLEY

4-22-31